

ZAPISNIK

sa Centralne javne rasprave o nacrtima Planova upravljanja za nacionalne parkove „Biogradska gora“, "Durmitor" i "Prokletije" za period 2021-2025. godine

Shodno članu 33. Zakona o nacionalnim parkovima ("Sl.list" br 28/14 i 39/2016), a kojim je definisana obaveza uključivanja javnosti u proces donošenja Planova upravljanja za nacionalne parkove, javne rasprave su se održale:

- **NP Lovćen – 26. 5. 2022. godine** – Agencija za razvoj i podršku poslovanja, Bulevar Crnogorskih junaka 91, Cetinje (Biznis Centar) sa početkom u 11 h
- **NP Skadarsko jezero – 27. 5. 2022. godine** – Upravna zgrada na Vranjini sa početkom u 11 h
- **NP Biogradska gora – 6. 6. 2022. godine** – Sala Centra za posjetioce na Biogradskom jezeru sa početkom u 11 h
- **NP Prokletije – 7. 6. 2022. godine** – Sala SO Plav sa početkom u 12h
- **NP Durmitor – 8. 6. 2022. godine** – Upravna zgrada NP Durmitor na Žabljaku sa početkom u 11 h

Produženo je vrijeme trajanja javnih rasprava za Planove upravljanja (2021 – 2025) za svih 5 (pet) nacionalnih parkova do 12. 7. 2022. godine na zahtjev Ministarstva., jer Javno preduzeće želi da bude transparentno u svom radu i da uvaži mišljenje javnosti.

Tekstovi nacrtu Planova upravljanja za nacionalne parkove „Biogradska gora“, "Durmitor" i "Prokletije", "Skadarsko jezero" i "Lovćen" za period 2021-2025 godine postavljeni su na sajtu Javnog preduzeća, dok je obavještenje podijeljeno i putem društvenih mreža. Javno preduzeće je na taj način uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije, u pisanom i elektronskom obliku. Do tog roka (12.7.2022. god) sve zainteresovane strane su mogle pisanim putem poslati svoje sugestije na e-mail: npcg@nparkovi.me i veselinluburic@nparkovi.me ili pisanim putem na adresu: Trg vojvode Bećir- bega Osmanagića br. 16, 81 000 Podgorica, a koje će JP NPCG kao upravljač u saradnji sa resornim ministarstvom uzeti u razmatranje.

Završna (centralna) javna rasprava o nacrtima Planova upravljanja za nacionalne parkove „Biogradska gora“, "Durmitor" i "Prokletije" je održana 7. 7. 2022. godine u zgradi Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u multimedijalnoj sali sa početkom u 10 časova.

Centralnoj javnoj raspravi su prisustvovali:

- predstavnici obrađivača nacrtu Planova: Veselin Luburić, Jovana Pavlović kao predstavnik NP Durmitor, Rajko Golubović kao predstavnik NP Biogradska gora i Marinko Barjaktarović direktor NP Prokletije;
- i predstavnici NGO Green home: Sanja Orlandić i Anastasija Lalević.

U uvodnom izlaganju prisutnima se obratio Veselin Luburić, koji je objasnio zakonodavni okvir na osnovu kojeg se pristupilo izradi nacrtu Planova kao i to da su svi planovi rađeni u skladu sa PPPN -ovima. Pojasnio je da su planovi rađeni u specifičnim uslovima za vrijeme Covid 19 pandemije, kao i da javne rasprave nisu održane, jer je zbog pandemije bilo zabranjeno organizovanje javnih skupova. Kazao je da Javno preduzeće u specifičnoj situaciji, jer Planovi

još uvijek nisu usvojeni, dok je za programe upravljanja za 2021. i 2022. godinu Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma dalo saglasnost. Upoznao je prisutne sa sadržajem Planova, nakon čega je dao riječ predstavnicima NGO.

Sanja Orlandić iz NGO Green home je kazala da će dati generalno nekoliko komentara na planove upravljanja, obzirom da su bili i na pojedinačnim raspravama po parkovima, kao i da će kompletne komentare dostaviti Javnom preduzeću elektronskim putem.

1. Sanja Orlandić je pitala kako su se sprovodile i kako se sprovode aktivnosti u 2021. i 2022. godini obzirom da planovi nisu usvojeni?
Veselin Luburić je kazao da za programe upravljanja za 2021. i 2022. godinu Ministarstvo dalo saglasnost i da se aktivnosti u parkovima sprovode i sprovodile su se u skladu sa njima.
2. Pitala je da li u programima upravljanja postoje smjernice za upravljanje posjetiocima i da li Javno preduzeće preuzima nešto po tom pitanju. Kazala je da se možda ovome trebalo posvetiti više pažnje u planovima upravljanja. Dodala je da bi trebalo da bude bolja institucionalna saradnja.
Što se tiče pritiska posjetilaca Jovana Pavlović je kazala da se parkovi trude da promovišu manje poznata mjesta, kao i planinarske staze kojih u NP Durmitoru ima preko 25. Predočila je problem angažovanja lokalnih vodiča. Veselin Luburić je saglasan da bi se trebao smanjiti pritisak posjetilaca i objasnio da se parkovi trude da rade u skladu sa održivim razvojem, tačnije da se nude sadržaji posjetiocima, sa akcentom na zaštitu prirode. Naveo je zakonsku regulativu kao problem, za angažovanje lokalnih vodiča. Rajko Golubović je saglasan da bi se treba sprovesti određene mjere u vezi sa brojem posjetilaca Biogradskog jezera koji je iz godine u godinu sve veći. Važno je sačuvati jednu od tri preostale prašume u Evropi. Luburić je predočio problem vodostaja jezera, kao i da je urađena studija zaštite. Nada se da će se sanacija odraditi uz minimalni uticaj na životnu sredinu.
3. Sanja Orlandić je pitala zašto se u planovima nije posvetila veća pažnja zaštiti od požara, kao i da li Javno preduzeće reaguje ako je požar u blizini parka?
Veselin Luburić je kazao da Javno preduzeće ima planove zaštite i spašavanja od požara za svaki nacionalni park u kojima se Javno preduzeće bavi ovom problematikom. Prošle godine su se uz pomoć Nasinog programa pratili požari u blizini i na teritoriji parkova.
Direktor NP Prokletije Marinko Barjaktarović je kazao da je jedan od problema koji može dovesti do požara to što nema ispaše. Naveden je primjer lokalnog stanovništva u Italiji koji javlja upravi parka za požar, dok kod nas lokalno stanovništvo pali otpad bez kontrole. Dodao je da postoje termalne kamere koje registruju požare.
4. Orlandić je postavila pitanje u vezi sa sanacijom planinarskog doma Škrka. Takođe je pitala zašto je finansiranje sanacije doma stavljeno u kapitalni budžet, a ne u redovne aktivnosti. Kazala je da bi trebalo staviti u Plan upravljanja da planinarski dom Škrka nije u funkciji, te ga izuzeti iz turističke ponude dok se ne odradi njegova rekonstrukcija.
Jovana Pavlović predstavnik NP Durmitor je kazala da planinarski dom Škrka nije još uvijek saniran, kao i da je to goruće pitanje. Dodala je da je dio materijala za sanaciju obezbjeđen kroz donaciju, ali je veliki problem transport. Materijal se mora dopremiti na lokaciju vazдушnim putem. Luburić je pojasnio da je finansiranje rekonstrukcije stavljeno u kapitalni budžet, a ne u redovno poslovanje zbog načina na koji se obezbjeđuje novac. Kazao je da planinarski dom Škrka stoji u ponudi, jer su planovi rađeni 2020. godina kada je bio u funkciji.
5. Sanja Orlandić je kazala da bi trebalo u Planu promijeniti stanje u vezi sa populacijom pelikana u NP Skadarsko jezero, kao i da treba obratiti pažnju na otpad u parkovima. Smatra da bi se trebao i finansijski dio u planovima uskladiti sa inoviranim finansijskim podacima, kao i da bi planovi trebali da vaze od 2023-2027. godine.

Marinko Barjaktarović je kazao da službenici ambijentalne higijene vode računa o otpadu u parku, ali da je za NP Prokletije otežavajuća okolnost što put predstavlja granicu parka, tako da otpad ostaje u parku sa dijela koji ne čini njegovu teritoriju.

Pojašnjeno je da sa područja parkova otpad odvoze komunalne službe za određeno područje, kojima Javno preduzeće plaća naknadu.

Orlandić je kazala da bi Javno preduzeće kroz međunarodne projekte, kojima bi se obezbijedio novac, moglo realizovati programske aktivnosti kao napr. ubiranje divlje flore u nacionalnim parkovima

Preporučeno je da se obrati pažnja na tehničke greške.

Svi prisutni su se složili da se zajednički najbolje čuva priroda.

Završna (centralna) javna rasprava o nacrtima Planova upravljanja za nacionalne parkove

„Biogradska gora“, „Durmitor“ i „Prokletije“ je završena u 12.20 časova.

U ime organizatora JPNPCG:

Veselin Luburić

